

NĂM MÙI

nói chuyện Dê

(Ất Mùi từ 19-02-2015 đến 07-02-2016)

(Trích dẫn tác phẩm Tử-Vi & Địa-Lý Thực-Hành của Gs Hàn Lâm Nguyễn-Phú -Thứ)

Hàn Lâm Nguyễn-Phú-Thứ

Sau năm Giáp Ngọ chấm dứt, thì đến năm Ất Mùi được bàn giao từ giờ giao thừa bắt đầu giữa đêm thứ tư, 18-02-2015 để cầm tinh đến 24 giờ đêm 07-02-2016. Năm Ất Mùi này thuộc hành Kim và mạng Sa Trung Kim, năm này thuộc Âm, có can Ất thuộc mạng Mộc và có chi Mùi thuộc mạng Thổ. Căn cứ theo luật thuận hợp hay khắc kỵ của Ngũ Hành, thì năm này “Can khắc Chi” tức Trời khắc Đất. Bởi vì : Mạng Mộc = Ất khắc mạng Thổ = Mùi (mạng Mộc tức Trời được khắc xuất, mạng Thổ tức Đất bị khắc nhập). Do vậy, năm này xem như là năm xấu nhứt tổng quát, không thể thực hiện gì kết quả như ý. Trường hợp này, giống như những người có : mạng Mộc gặp năm mạng Kim - mạng Kim gặp năm mạng Hỏa - mạng Hỏa gặp năm mạng Thủy và mạng Thủy gặp năm mạng Thổ. Được biết năm Mùi vừa qua là năm Quý Mùi thuộc hành Mộc, nhằm ngày thứ bảy, 01-02-2003 đến 21-01-2004.

Căn cứ theo Niên Lịch Cổ Truyền Á Đông xuất hiện được minh định quảng bá từ năm 61 của đời Hoàng Đế bèn Tàu, bắt đầu năm 2637 trước Công Nguyên, cho nên chúng ta lấy



Bức tượng hình 5 con Dê tại Quảng Châu.

$2637 + 2015 = 4652$, rồi đem chia cho 60 năm, thì có kết quả Vận Niên Lục Giáp thứ 77 và số dư 32 năm bắt buộc rơi vào Vận Niên Lục Giáp thứ 78 bắt đầu từ năm 1984 đến năm 2043. Do vậy, năm Ất Mùi 2015 này là năm thứ 32 của Vận Niên Lục Giáp 78 và năm Mùi kế tiếp sẽ là năm Đinh Mùi thuộc hành Thủy, nhằm ngày thứ bảy tính từ 06-02-2027 đến 25-01-2028.

Năm Mùi tức Dê cũng là Dương, cho nên trong bàn dân thiên hạ cũng thường nhắc nhở luôn trong sinh hoạt xã hội hàng ngày, từ đó mới có những từ ngữ liên quan, xin trích dẫn như sau :



- - Mùi là con Dê đứng hạng thứ 8 của 12 con vật trong Thập Nhị Địa Chi, nó đứng sau con tuần mã oai hùng đã từng xông pha ra trận mạc đánh đuổi ngoại bang phương Bắc xâm chiếm đất nước chúng ta. Trong ngôn ngữ Pháp thường dùng Le Bouc n.m = Con Dê đực - Le Chevreau n.m = Dê đực con và La Chèvre n.f = Con Dê cái (Chữ La chèvre n.f để chỉ con Dê rất đúng vì Dê thuộc âm).

- Giờ Mùi : là giờ bắt đầu từ 13 giờ đến đúng 15 giờ xế trưa.

- Tháng Mùi = là tháng sáu của năm âm lịch. (Bởi vì, tháng Giêng là tháng Dần, tháng hai là tháng Mão(Mẹo), tháng ba là tháng Thìn, tháng tư là tháng Tỵ, tháng năm là tháng Ngọ và tháng sáu là tháng Mùi).

Ngoài ra, còn có tên như sau :

- Dương = Con Dê.
- Sơn dương = Con Dê rừng.
- Linh dương giác = Con Dê này, có cặp sừng có ngắn như khu ốc, thường dùng để trị bệnh bang trái.
- Dâm dương hoắc = Loại cây rau cỏ, thường dùng trị bồi bổ và tăng cường cơ thể .v.v.

Trong dân gian cũng có câu: "Treo đầu Dê bán thịt Chó" ngụ ý nói không thành thật.

Viết đến đây, tôi nhớ lại sự tích Dương Xa, được truyền khẩu như sau : Thời xa xưa vào đời nhà Tấn bên Tàu, có vua Vũ Đế là một trong những vua có nhiều cung phi mỹ nữ nhứt, không biết mỗi đêm chọn ai để chung vui, nên bèn sắm một chiếc xe khảm vàng ngọc rất sang trọng do một đoàn Dê kéo cho vua đi một vòng trong cung thành, xe này được đặt tên Dương Xa, hễ xe Dê này ngừng nơi nào, thì vua sẽ nghỉ đêm nơi đó. Các cung phi mỹ nữ biết ý nhà vua, nên trước cửa phòng thường treo lá Dâu, để cho Dê đến ăn, bởi vì loài Dê bên Tàu thích ăn

lá Dâu, còn ở Việt - Nam loài Dê lại thích ăn lá Sua Đũa hơn. Có phải chăng, từ đó hễ nói đến con Dê thường gọi ông thầy?

Nhân đây, xin trích đoạn liên quan trong tác phẩm Cung Oán Ngâm Khúc " của Ôn Như Hầu Nguyễn Gia Thiều như sau :

*...Trên chín bề mặt trời gang tấc
Chữ xuân riêng sớm trực trưa chiều
Phải duyên hương lửa cùng nhau
Xe Dê lợ rắc lá dâu mới vào.*

Ngoài ra, khi nói chuyện Dê có rất nhiều, đặc biệt chuyện : "Vợ chồng Bá Lý Hề và năm bộ da Dê" đã được truyền khẩu trong dân gian, xin trích dẫn sơ lược như sau : Ông Bá Lý Hề tự là Tỉnh Bá, quê quán nước Ngụ, trên 30 tuổi mới cưới vợ là Bà Đổ Thị và sanh được một đứa con trai, Ông vốn có học cao, nhưng vận bất phù hợp thời, lại có chí lớn, vì thế sống rất đạm bạc. Đổ Thị biết ý chồng, nhưng chưa có cơ hội tiến thân, nên khuyên chồng nên tạm thời dẹp tình riêng mà ra đi để tìm đường tiến thân. Trước khi đi, Bà còn bắt con gà độc nhứt để nấu cháo thiết đãi Ông, nhưng khổ thay nhà quá nghèo,



không có củi để nấu, Bà bèn gỡ tấm vách nhà làm củi. Khi ăn xong, Ông ra đi để lại nhà nghèo, vợ con bơ vơ, qua thời gian ít lâu mẹ con Bà cũng bỏ quê hương tìm đường tha phương cầu thực. Trong khi đó, Ông cũng long đong lận đận đi khắp nơi, cuối cùng gặp Tần Mục Công cho người sang nước Sở mang theo năm bộ da Dê tức ngũ dương bì làm lễ mọn để chuộc Ông và cuối cùng còn phong bá chức thượng khanh nắm giữ quyền bính trong nước. Riêng vợ con của Ông cũng trôi giạt sang Tần làm nghề giặt thuê. Cứ mỗi lần xe Ông Bá Lý Hề đi ngang, Bà Đỗ Thị thường tránh né không dám nhìn. Một hôm trong dinh Ông thiếu người giặt thuê, cho nên Bà xin vào làm, rồi từ đó Bà lân la với phường ca nhạc và cuối cùng Bà được khảy đàn, ca hát rất bi ai, kể lại cuộc đời nghèo khổ đau khổ của gia đình cho Ông nghe. Ông nghe xong, rất sững sốt vì đúng gia cảnh Ông thuở hàn vi, Ông bèn cho gọi Bà lại gần thì nhận ra Bà chính là người vợ của Ông, vợ chồng Ông ôm nhau khóc than thật bi ai, khiến mọi người đều xúc động. Từ đó, gia đình Ông được sum họp sống trong hạnh phúc giàu sang phú quý.

Có người còn cho biết thịt Dê ăn rất bổ và tráng dương, nhứt là lấy Dòn Bín hầm với thuốc Bắc ăn sẽ bổ thận, mấy bà vợ sẽ hài lòng, từ đó nhứt là mấy Ông nghe có lý, nên đua nhau tìm mua thịt quý này để ăn, bởi vì : “Ông ăn Bà khen”. Do vậy, những con Dê từ từ trong tương lai sẽ bị diệt chủng và sau cùng được thay thế Ngẫu Bín Bò hay Dòn Bín Trừu, nhưng nghe đâu không hiệu nghiệm bằng? Không biết có đúng vậy hay không?

Nhân đây, nói về Tết năm con Dê cầm tinh, xin trích dẫn một trong những món ăn liên quan đến con Dê, trong dịp Bà Từ Hi Thái Hậu, đời nhà Thanh Trung Hoa, khoản đãi phái đoàn

sứ thần thuộc các quốc gia Tây Phương, nhân dịp mừng Xuân Canh Tý 1874. Tiệc được chuẩn bị 11 tháng 6 ngày trước, có 1750 người phục vụ, tốn kém 98 triệu hoa viên thời bấy giờ tương đương 374 ngàn lượng vàng ròng, gồm 400 thực khách và kéo dài suốt 7 ngày đêm bắt đầu giờ giao thừa Tết nguyên đán năm Canh Tý.

Đó là món Sơn Dương Trùng như sau :

Sơn dương là Dê núi, trùng là con dòi.

Tương truyền rằng: Bà Tây Dương Thái Hậu xuống chiếu đòi các thợ săn chuyên nghiệp tỉnh Hồ Bắc vào rừng phải tìm cho được một cặp Sơn Dương thật lớn. Sau thời gian băng rừng trèo núi cả tháng ở Thiểm Tây, đoàn thợ săn mới bắt được ba cặp Sơn Dương, trong số có ba con cái đều mang thai, nên được Bà Từ Hi Thái Hậu, trọng thưởng 50 lượng vàng mỗi con. Dê núi (Sơn Dương) sau đó được thả trong một khu vườn rộng đầy cỏ non xanh tốt. Cỏ lạ nuôi dê có được chất bổ dưỡng gan thận được vận tải đến mỗi ngày từ Vân Nam và Quảng Tây, cỏ này tên là "Đông Trùng Hạ Thảo" bởi mùa Hạ cỏ mơn như nhưng còn sang mùa Đông thì trong cỏ quý có được tính cùng với cỏ non, lá cây thuốc ...nên sinh con khỏe mạnh và to lớn khác thường.

Đầu bếp làm thịt 14 con Dê Núi tuổi chưa quá hai tháng, cạo lông, bỏ hết tim gan phèo phổi rồi cho mỗi con vào thùng gỗ để ngâm rượu quý và nước gừng trong một ngày. Ngày thứ hai mang ra, rồi bỏ ngâm chúng nó vào thùng sữa tươi và nước sâm nhưng khác. Ngày thứ ba dùng dùi vàng để đâm xuyên lủng qua gương sen và cuống hoa quỳ trắng (Phan Bạch Quỳ = Hoa Sen trắng của Đại Hàn thường nở vào mùa Đông) để cắm hoa vào mình Sơn Dương rồi tiếp tục ngâm như vậy đến ngày thứ mười thì tự nhiên xuất hiện lúc nhúc những con dòi trắng ►

- nồn. Đầu bếp lấy dồi ấy chế biến thành món ăn sơn dương trùng, món này trị các bệnh bán thân bất toại, tê liệt và lao phổi đại tài. (tài liệu này do Một Sách sưu tầm và tường thuật).

Trong mấy mươi năm gần đây xuất hiện bệnh thường gọi chung là Bò điên, nhưng thật ra bệnh này có thể truyền nhiễm từ giống vật như : Bò, Trừu, Dê ... và cuối cùng sang người ăn các giống vật bị điên. Bệnh này có tên khoa học là ESB = Encéphalopathies Spongiformes Bovines, là một bệnh truyền nhiễm do một vi thể không phải là vi trùng (microbe, bactérie) hay siêu khuẩn (virus), mà do một phân tử là Protéin Prion = PrP tạo thành để phá hủy trong não bộ.

Bệnh này do các nhà thực phẩm gia súc biến chế từ xác các gia súc đem nghiền nát làm bột thực phẩm, để đem trở lại nuôi các gia súc. Nhưng vì muốn lợi lộc nhiều, nên giảm bớt độ nung nóng và khử trùng từ 130 độ C xuống còn 80 độ C, làm cho không thể tiêu diệt được vi thể Prion truyền nhiễm. Từ đó, tạo nên chứng bệnh Bò, Trừu, Dê ... điên và đưa đến tác hại sanh mạng con người, cho nên việc tìm Dồn Bín càng ngày càng khó khăn hơn.

Khi bàn đến tuổi Dê, chúng ta nên nhớ rằng Dê nằm trong nhóm tứ mộ là : Thìn, Tuất, Sửu, Mùi, chúng nó khắc kỵ nhau, cho nên gọi là nhóm tứ xung. Tuy nhiên, nếu chúng ta xét cho kỹ thì chúng nó khắc kỵ trực tiếp từng cặp: Thìn & Tuất và Sửu & Mùi. Trái lại, còn nhóm nhị hợp là: Ngọ Mùi và tam hợp là: Hợi, Mão, Mùi (xin xem trở lại ở trước đã dẫn).

Bởi vì, trong Thập Thiên Can có 5 can dương là : Giáp, Bính, Mậu, Canh và Nhâm phải lần lượt kết hợp với 6 chi dương là : Tý, Dần, Thìn, Ngọ, Thân và Tuất.

Ngoài ra, 5 can âm là : Ất, Đinh, Kỷ, Tân và

Quý phải lần lượt kết hợp với 6 chi âm là : Sửu, Mão(Mẹo), Tỵ, Mùi, Dậu và Hợi.

Năm Quý Mùi có can âm.Vậy, chúng ta thử tìm hiểu trong 5 can âm kết hợp với chi âm để được tương sanh?

Trước hết, chúng ta tìm xem trong 5 can âm thuộc hành gì? Xin trích dẫn bảng kê như sau :

5 CAN ÂM Thuộc Hành Gì ?

Can Ất thuộc Hành Mộc

Can Đinh thuộc Hành Hỏa

Can Kỷ thuộc Hành Thổ

Can Tân thuộc Hành Kim

Can Quý thuộc Hành Thủy

Và 6 chi âm thuộc hành gì? Xin trích dẫn bảng kê như sau đây :

6 CHI ÂM Thuộc Hành Gì ?

Chi Sửu thuộc Hành Thổ^(*)

Chi Mão(Mẹo) thuộc Hành Mộc

Chi Tỵ thuộc Hành Hỏa

Chi Mùi thuộc Hành Thổ (*)

Chi Dậu thuộc Hành Kim

Chi Hợi thuộc Hành Thủy

^(*) thuộc nhóm Tứ Mộ, nên có cùng hành là Thổ.



Chúng ta đã biết 5 can âm và 6 chi âm thuộc hành gì rồi. Từ đó, chúng ta áp dụng luật Ngũ Hành để có được tương sinh hay bị tương khắc, thì thấy các can âm kết hợp với các chi âm được tương sinh như sau :

Can Ất (Mộc) + Chi Tỵ (Hỏa) = Ất Tỵ (1)

Can Đinh (Hỏa) + Chi Sửu hay Mùi (Thổ) = Đinh Sửu(2)

Can Kỷ (Thổ) + Chi Dậu (Kim) = Kỷ Dậu(3)

Can Tân (Kim) + Chi Hợi (Thủy) = Tân Hợi(4)

Can Quý (Thủy) + Chi Mão (Mộc) = Quý Mão(5)

Bởi vì,

(1) Mạng Mộc sinh mạng Hỏa

(2) Mạng Hỏa sinh mạng Thổ

(3) Mạng Thổ sinh mạng Kim

(4) Mạng Kim sinh mạng Thủy

(5) Mạng Thủy sinh mạng Mộc

Riêng năm hay tuổi Quý Mùi hay Ất Mùi không nằm trong 5 cặp tương sinh, thì nó rơi vào 5 cặp tương khắc, đúng như đã dẫn khởi đầu bài " NĂM MÙI NÓI CHUYỆN DÊ " cho nên trong dân gian thường nói :

"Người ta tuổi Tỉ tuổi Mùi,

Sao em lận đận một đời tuổi Thân"

thì không đúng lắm, bởi vì mỗi tuổi đều có 5 tuổi tốt và 5 tuổi xấu, ví như năm hay tuổi Quý Mùi hay Ất Mùi đã dẫn. Ngoài ra, có người cho rằng người tuổi Mùi ưa mùi mẫn, nên rất thanh thoi, còn người tuổi Thân có đồng âm với tử thân, nên phần số phải vất vả, cơ cực lắm than cho cuộc đời, giải thích ngang xương như vậy có tánh cách trào lộng cho vui chứ không có chứng minh khoa học chánh xác của nó.

Trước khi tạm kết thúc bài này, tôi xin trích dẫn thời gian 10 năm những năm con Dê vừa qua và sắp tới có Hành như thế nào? để cống

hiến quý bà con đồng hương nhàn lãm hoặc xem mình có phải sinh đúng năm Mùi hay không như dưới đây :

Tên Năm Thời Gian Hành Gì?

Đinh Mùi 13-02-1907 đến 01-02-1908

Thủy

Kỷ Mùi 01-02-1919 đến 19-02-1920 Hỏa

Tân Mùi 17-02-1931 đến 05-02-1932 Thổ

Quý Mùi 05-02-1943 đến 24-01-1944

Mộc

Ất Mùi 24-01-1955 đến 11-02-1956 Kim

Đinh Mùi 09-02-1967 đến 29-01-1968

Thủy

Kỷ Mùi 28-01-1979 đến 15-02-1980 Hỏa

Tân Mùi 15-02-1991 đến 03-02-1992 Thổ

Quý Mùi 01-02-2003 đến 21-01-2004

Mộc

Ất Mùi 19-02-2015 đến 07-02-2016 Kim



Nhân dịp bước sang năm Ất Mùi kính chúc tất cả quý bà con đồng hương được An Lạc và mọi nhà được Thịnh Đạt Như Ý. Mừng Xuân Ất Mùi 2015.